

Żywnienie kliniczne pacjentów z chorobami hematologicznymi i nie tylko...

Tomasz Pierścieński

Poradnia Żywienia

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4 Bytom

Czy problem niedożywienia istnieje?

Co to jest niedożywienie ?

Kliniczne konsekwencje niedożywienia

- zmniejszenie masy i funkcjonalności narządów
- niewydolność oddechowa
- zaburzenia w produkcji i wydzielaniu hormonów i enzymów
- spadek stężenia białek w surowicy
- obrzęki
- spadek odporności organizmu (zakażenia)
- powstanie odleżyn
- zmniejszenie/brak gojenia się ran
- zaburzenia funkcjonowania przewodu pokarmowego (zanik kosmków jelitowych, zaburzenia wchłaniania)
- obniżenie wydolności fizycznej organizmu
- zaburzenia psychiczne (depresja, zaburzenia lękowe)

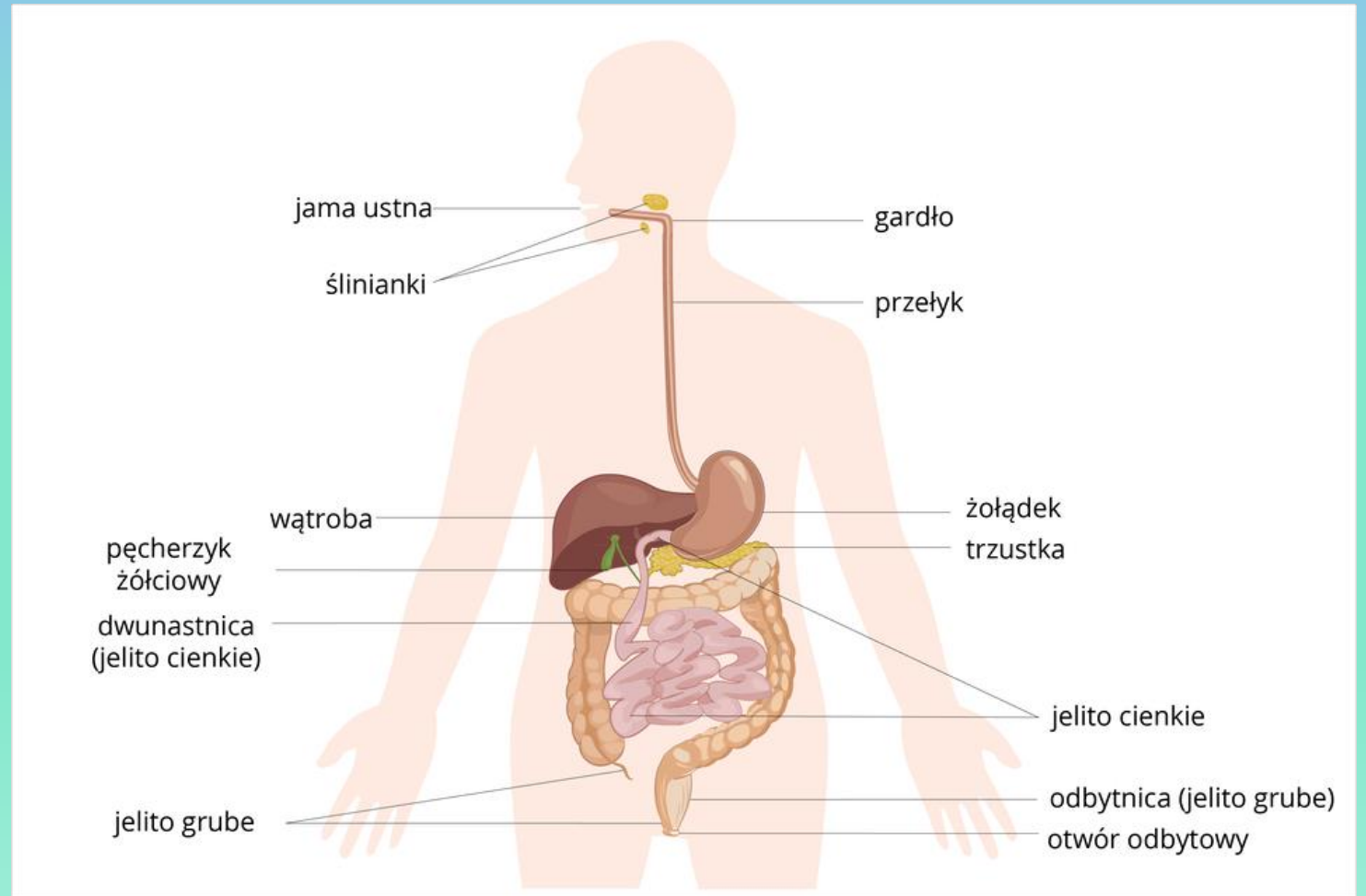
Konsekwencje niedożywienia pacjentów

- mniejsze szanse na powodzenie postępowania terapeutycznego
- wydłużenie okresu wentylacji mechanicznej
- wydłużenie procesu leczenia i rekonwalescencji
- wydłużenie czasu hospitalizacji
- częste ponowne hospitalizacje
- zwielokrotnienie kosztów leczenia

Celem leczenia żywieniowego

- jest poprawa lub utrzymanie stanu odżywienia osób, które nie mogą pokryć zapotrzebowania dietą naturalną.
- poprzez utrzymanie stanu odżywienia myślimy również o równowadze biochemicznej, wodno-elektrolitowej oraz białkowej(azotowej).

Budowa i fizjologia przewodu pokarmowego

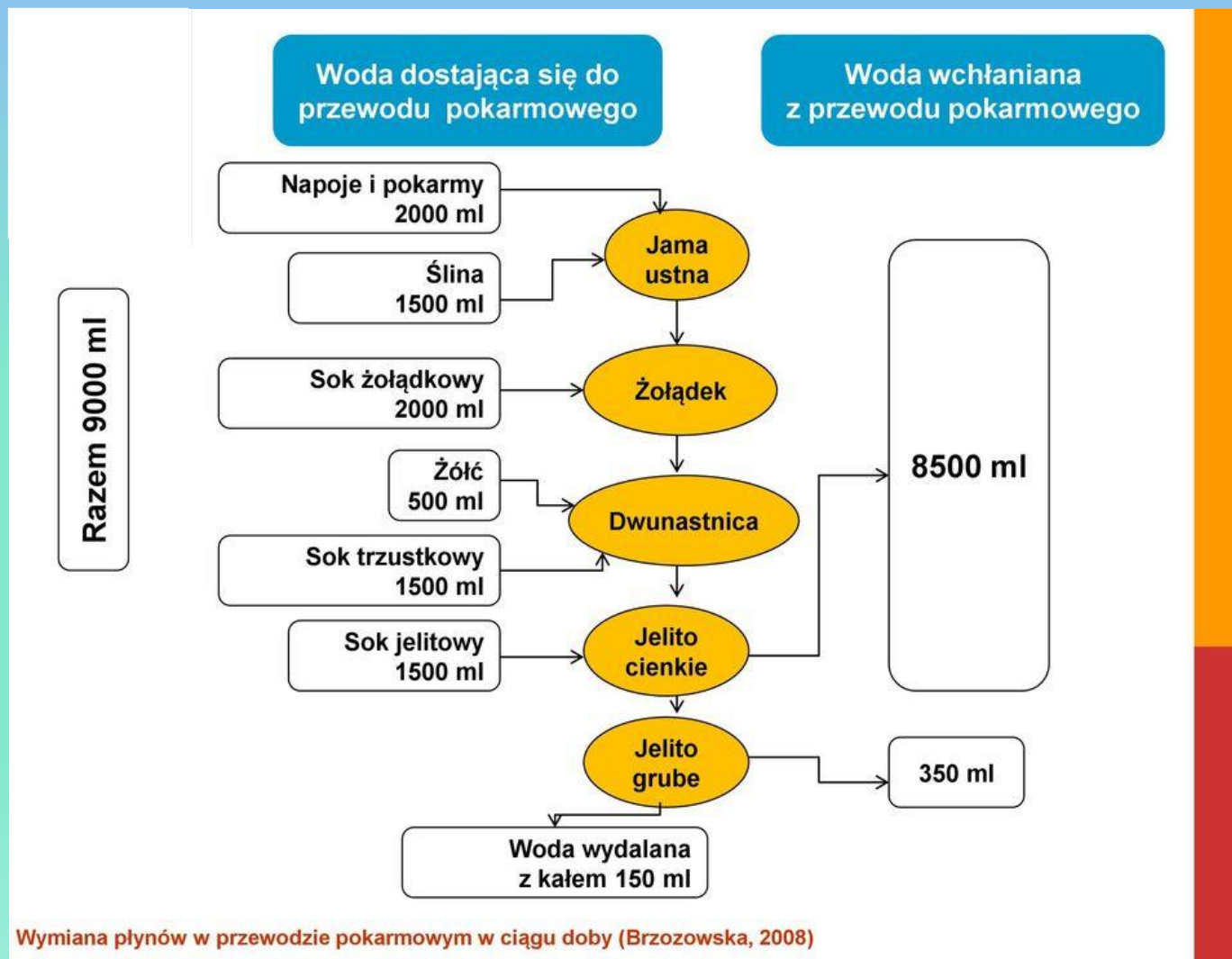
Patofizjologia przewodu pokarmowego

- Infekcje
- Zmiany zapalne
- Obrzęk kosmków jelitowych
- Stan po zabiegach operacyjnych przewodu pokarmowego
- Niedokrwienie/martwica jelit
- Stan po radioterapii
- Niedrożność przewodu pokarmowego (mechaniczna i porażenna)

Budowa i fizjologia przewodu pokarmowego

Kiedy włączyć interwencję żywieniową ?

- Brak możliwości włączenia diety doustnej przez 7 dni (w OIT przez 3 dni)
- Brak możliwości przyjęcia 60% zalecanej normy przez ponad 10 dni (wywiad!)
- Wynik w skali NRS lub SGA świadczący o niedożywieniu
- BMI<18,5 lub utrata powyżej 10% masy ciała w ciągu 3-6 miesięcy

W trakcie interwencji żywieniowej dostarczamy:

1. Białko (aminokwasy) w taki sposób aby było przyswajalne w ilości około 2-3g/kg m.c.
2. Energia (cukry + tłuszcze) dostosowana do potrzeb pacjenta (max 1500kcal!!!)
3. Tłuszcze (szczególnie omega 3 kwasy tłuszczowe)
4. Witaminy rozpuszczalne w tłuszczach i wodzie (szczególnie wit. D, K, B)
5. Mikroelementy

Żywnienie kliniczne to:

- ONS
- Żywnienie dojelitowe dietą przemysłową
- Żywnienie pozajelitowe

ONS preparaty doustne

FRESUBIN Energy

Protein Energy

Hepa

Diben

Supportan

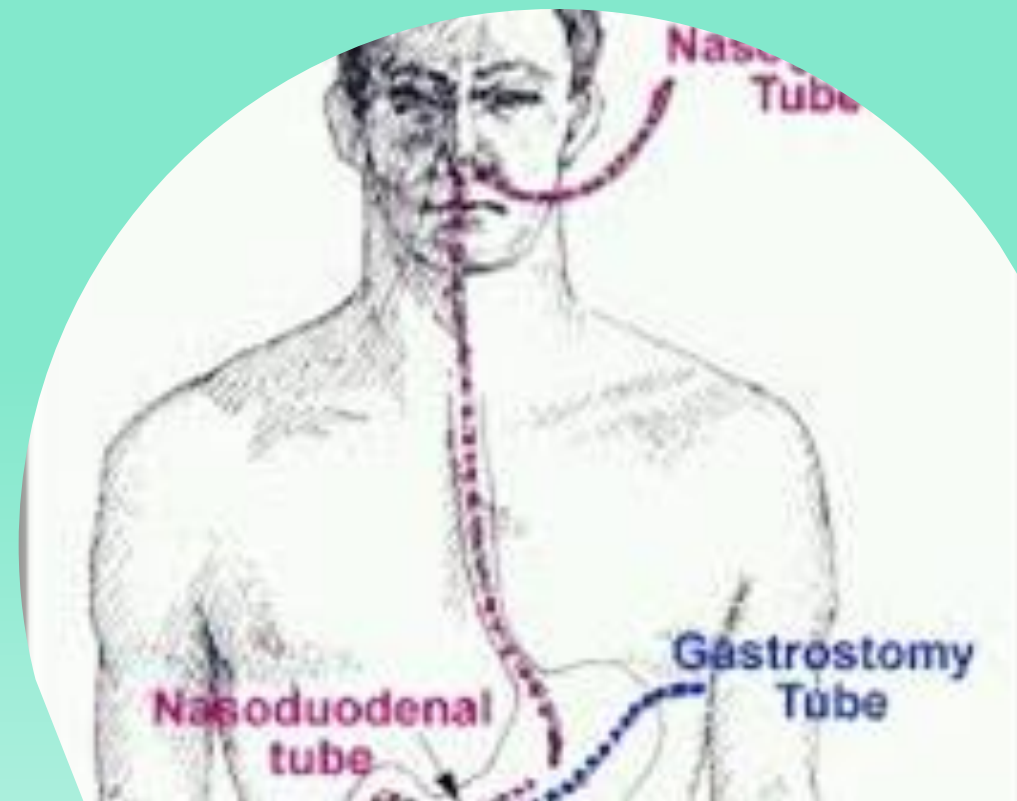
Nutridrink Cubitan

Protein Omega 3

Protein

Żywnienie dojelitowe

Żywnienie dojelitowe-wskazania w onkologii

- Dysfagia w nowotworach głowy i szyi
- Radioterapia okolicy szyi -najlepiej prewencyjnie zakładamy PEG przed rozpoczęciem radioterapii
- Guzy przełyku (po dyskwalifikacji z zabiegu operacyjnego-PEG/jejunostomi)
- Nowotwór żołądka-jejunostomia

BRAK możliwości samodzielnego przyjmowania pokarmów

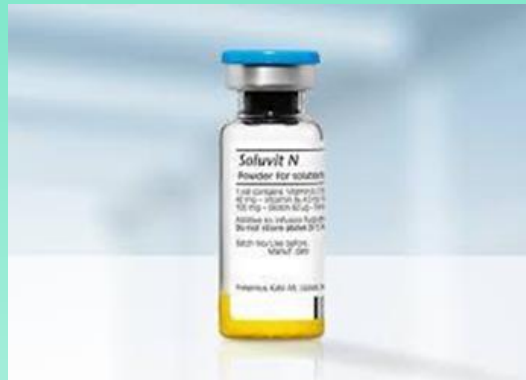
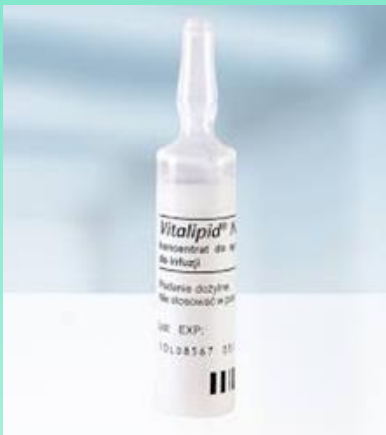

Przeciwwskazania do żywienia dojelitowego

- niedrożność przewodu pokarmowego
- zespół krótkiego jelita
- przetoka jelitowa z dużym wydzielaniem
- aktywne krwawienie z przewodu pokarmowego
- uporczywe wymioty/biegunki
- głębokie, niewyrównane zaburzenia metaboliczne
(kwasica, hiperkapnia, wysokie stężenie mleczanów)

Żywienie pozajelitowe

Sposób podaży niezbędnych substratów (białka, tłuszcze, glukoza, witaminy, mikroelementy) drogą dożylną przez dedykowane cewniki naczyniowe.

Żywienie pozajelitowe

Sposób podaży substancji odżywczych bezpośrednio do krwiobiegu (obarczony ryzykiem infekcji).

Pytanie czy ryzyko infekcji jest duże?

Wskazania do żywienia pozajelitowego

- brak możliwości wdrożenia żywienia enteralnego (niedrożność przewodu pokarmowego, **uporczywe biegunki**, zapalenia jelit)
- niewystarczające żywienie enteralne tj. niepokrywające minimum 60% zapotrzebowania dobowego
- choroba nowotworowa z cechami niedrożności przewodu pokarmowego
- ciągłe terapie nerkozastępcze
- niewydolność przewodu pokarmowego w przebiegu mukowiscydozy
- uszkodzenie przewodu pokarmowego po radioterapii
- nieswoiste zapalenia jelit

Wskazania do żywienia pozajelitowego pacjentów z chorobami hematologicznymi

INDYWIDUALNE

Pacjent musi zrozumieć istotę leczenia żywieniowego

Przestrzeganie zasad higieny i aseptyki!!!

Pacjent-mężczyzna, lat 26 (przyjęty 02.2023r.)

Zespół Nijmegen -upośledzenie rozwoju fizycznego i umysłowego, niedobory odporności wymagające przetoczeń immunoglobulin, zespół łamliwych chromosomów (wrażliwość na promienie RTG)

Wrzodzące zapalenie jelita grubego (uporczywe biegunki)

Albumina 2,5...4,0 g/dl   białko 4,48...6,41 g/dl

Magnez 0,53(0,73-1,06)...0,82 mmol/L

Wapń 1,89 (2,2-2,65)...2,37 mmol/L

Pacjent-mężczyzna, lat 65 (przyjęty 01.2022r.)

Obwodowy chłoniak z komórek T

Infekcja wirusem cytomegalii (CMV)

Allotransplantacja komórek krwiotwórczych od dawcy niespokrewnionego (04.2021)

Zespół wszczepu

Wstrząs septyczny

GvHD (z uporczywymi biegunkami)

Przy włączeniu do programu żywienia pozajelitowego:

Mg 0,49 (0,73-1,06) mmol/L

Albuminy 2,8 -1,7 g/dl Białko całkowite 4,8-3,6 g/dl

Kreatynina 200- 70 umol/L

Wkłucie centralne utrzymane przez 14 miesięcy bez cech infekcji odcewnikowej.

Pacjent-mężczyzna, lat 47 (przyjęty 08.2023r.)

Chłoniak jelitowy T-komórkowy

Stan po laparotomii-resekcja jelita cienkiego (03.2021)

Perforacja przewodu pokarmowego-wznowa (05.2023)

Relaparotomia-resekcja esicy i jelita cienkiego (odcinkowa) z wyłonieniem ileostomii

Od 04.2023r biegunki, bóle brzucha, zawroty głowy, omdlenia, utrata 16 kg /3miesiące.

Dziękuję za uwagę!

